

Vii

Månadstidning - gratis till alla hushåll, butiker och kontor i Vasastan.

VASASTAN

ÅRGÅNG 11 NR 9

NOVEMBER 1989

UPPLAGA 38.000 EX. TELEFON 33 22 88

Titta in på Hologrammuseum

Hologram på bild är ungefär lika spännande som stumfilm på radio. Men det här är i alla fall Mona Forsberg som äger Hologram museum på Drottninggatan 100.

Sid 21

Vill du se svävande huvuden?

Visste du att Stockholm har ett av världens fem Hologrammuseer? Det ligger på Drottninggatan 100. Det ser vid första anblicken ut som ett vanligt konstmuseum med tavlor på väggarna men bilderna här är 3-dimensionella. Bl.s. ser du huvuden som tycks sväva fritt bakom en glas-skiva. Öppet tisd-fred 11-17, lörd 11-16, söndag samma tid.

Hologrammuseum på Drottninggatan:

Platt med tre dimensioner

"Titta mamma, vovven är alldeles platt", säger fyraåringen och kopplar ett resolut grepp om glasskivan för att skaka ut jycken.

Vi i Vasastan har varit på Hologrammuseet, där vovvar, tanter, farbröder och saker kan vara alldeles platta och ändå behålla alla tre dimensionerna.

Mamman måste insistera på att vovven vill stanna i glasskivan. Fyraåringen accepterar, men det märks i hela ansiktet att hon inte förstår. Och vem kan klandra henne?

Det är bara några decennier sedan större delen av mänskligheten var överens om att det som är platt knappast kan ha tre dimensioner. Men så uppfann ungraren Dennis Gabor hologrammet, som alltså är en teknik för att skapa tredimensionella bilder. Världen hade fått ett helt nytt medium och Gabor fick Nobelpriset i fysik.

Hologrammet är svårt att förstå, men sedan lasern uppfanns är tekniken för att tillverka ett hologram ganska enkel. Många grundskolor har idag mindre utrustningar, som ger eleverna möjlighet att tillverka hologram.

Många skolklasser besöker också Hologram museum som

sedan 1982 ligger på Drottninggatan 100. Och det är något så ovanligt som ett privatägt museum.

–Det började som en hobby, berättar ägarinnan **Mona Forsberg**. Under sjuttioalet var svensk hologramforskning världsledande och jag hjälpte forskargruppen med att arrangera utställningar utomlands. Samtidigt började jag samla hologram.

–Med tiden blev de så många att jag gjorde en liten utställning som hade öppet en dag i veckan, fortsätter hon. Men fler och fler ville titta, så nu har jag öppet alla dagar utom måndag.

Varje hologram på Mona Forsbergs museum markerar ett steg i utvecklingen från de första enkla och ganska trista till dagens avancerade och färgsprakande.

Det är både abstrakta konst-

verk, avbildade föremål och porträtt av mer eller mindre kända personer. Salvador Dali och Carl Fredrik Reuterswärd är det mest namnkunniga konstnärerna.

Kontokorts-hologram

På 70-talet var intresset för hologram i det närmaste hysteriskt. Många var övertygade om att hologrammen skulle slå ut alla former av bilder. Man satsade mångmiljonbelopp på att göra meterstora hologram och små skräphologram dök upp på allt från cornflakespaket till vecko-tidningar.

Men sedan kom en motreaktion. Utvecklingen av hologram som massmedium gick inte så snabbt som man hoppats. Forskningen avstannade, inte minst i Sverige som fram till 80-talets början varit världsledande på området.

Idag har hologrammen blivit allmän egendom, men inte på det sätt man först trodde. Många av oss har till exempel ett litet hologram på våra kontokort, som ett skydd mot förfälskning.

Cockpitfönster

Och de avancerade hologrammen har blivit en miljardindustri

Varje hologram på Mona Forsbergs museum markerar ett steg i utvecklingen från de första enkla till dagens avancerade och färgsprakande.

inriktad på kunder som flygin-dustrin.

–Idag är det engelsmännen som är världsledande, berättar Mona Forsberg. Ett glasbruk i London har till exempel specialiserat sig på att göra hologram i form av cockpitfönster till flygplanssimulatorer.

Engelsmännen har också en tvåårig konstnärsutbildning i holografi vid Royal College of Art.

Men det stora genombrottet för holografikonsten har ännu uteblivit.

–Jag tror att vi kommer att se fler och fler holografiposters under de närmaste åren, säger Mona Forsberg.

Text:
Johan Brånstad
Foto: Ulf Berglund